

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10	frt.	o.	é.
Félévre	5	"	"	50
Értékpénzre	3	"	"	"
Egy órára	1	"	"	"

Szerkesztői szállás:

belső fordulóca 122. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételének:

Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wallzeile 22.)
Haasenstain és Voglnerl (Neuer Markt 11 szám.)
Posten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyitott cikkeket

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők.
Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY“ 1870-ki XV-dik évfolyamára.

Hogy t. olvasóink a küszöbön álló nagy fontosságú harczi eseményekről rögtön és pontosan értesülhessenek, minden nevezetesebb eseményről eredeti távsürgönyöket közlendünk. A lap megjelenése közben érkezett távsürgönyöket külön adjuk ki és vidékre is külön expediatjuk. A más lapok által hozott táviratokat a „Legujabb“ rovatban találják fel t. olvasóink; ha a pesti táviratokkal érkeznek nevezetesebb hírek, ezeket a „K. Közlöny“ rendkívüli mellékleteként, a pesti lapok megérkezése után pár órával, külön lenyomatban hordatjuk szét.

A Szerkesztőség.

Előfizetési-díj:

Egész évre 10 frt., félévre 5 frt 50., értékpénzre 3 frt., egy órára 1 frt. o. é.

Az előfizetési pénzek posta-utalvánnyal kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Észak-Amerika beszél Poroszországgal.

□ Mire e soraink megjelennek, talán meg is kezdődött az óriás küzdelem Páris alatt. E csaták, jellegükben fogva nem tartoznak a XIX-dik század hadjáratai közé; élethálál harc lesznek azok, melyet az „erkölcösségek“ dicsekvő németek folytatnak a francia nemzet ellen.

Ezt a háborút Poroszországnak III-dik Napoleon izente, kit még az erény főpapja, Bismarck sem gyanúsított, a háború kitérésékor többel, mint hogy egykor szerette volna Belgiumot bekebelezni, s ha győzne, elfoglalna a Rajna balpartján pár száz négyzet mértföldnyi területet. Ez lett volna a Németországon utált, zsarnok napoleoni imperializmus telhetlensége, mely Európát békében élni nem hagyta; fel tehát reá német nemzet! — ez vala a harczi jelszó.

A németek előbb vonakodva, majd lelkesülve harcra is keltek és győztek: Weissenburgnál, Wörthnél, Saarbrückennél, Metz-nél, Sedannál, megsemmisíték, elfogták a francia császári hadsereg hasonfelét.

Mindenki azt hihette, hogy a cultura és erkölcs oly nagy teljével felruházott németek beírják a diadalokkal s így szólnak: a támadást visszavertük emberül, ime békejohbot nyújtunk neked francia nemzet — a megtámadó császár úgy is kezünk közt van már. Nem így történt. A ki támogott, III. Napoleon ma már foglya Vilmos királynak; hanem azért ép az ő intézése hirdetésként a berlini hivatalosak: a harcnak tovább kell folyni a francia nemzet ellen.

E szerint a porosz-németek hadjárata a népvándorlási korszak megújítása; a mint-hogy a tüzes german lapok már is hangoztatják: le kell verni Franciaországot úgy, hogy századokig se árt-hasson Németországnak. Ezt az eszmét aligha a törhetlen vétség sugalta — nem a bátor szokta ellenfelét agya-főbe verni, még a megbénítás után is.

Ha Vilmos a győzőnek mai eljárását összehasonlítja azzal, melyet a szégyenteljesen elbukott imperátor Sebastopol bevétel- és Solferino után tanusított — úgy ez utóbbi alakja meszsze kimagaslik a sas feje fölött.

Mindkettő garantiát keres és keresett. III. Napoleon beírte volt az 1856-ki szerződéssekkel s a villa-franciá békével, pedig már akkor elméjében forgatja az Ausztria és Poroszország ellen folytatandó háborút, s így félig levert előbbi ellenfeleitől is tarthatott: — Vilmos egészen össze akarja törni a francziákat, pedig állítólag ő a béke és „általános lefegyverzés“ előkészítője. Nem

aggaszthatja-e ez eljárás egész Európát? Nem kell-e gyanus szemmel néznünk a pacifistort?

Igenis aggódnak a nagyhatalmak; de azért hálósipkájukat még mélyebbre húzzák szemekre. Csak Bismarck van ébren, s a mint 1866 után kijátszta a párisi Sphyuxet, ma abba jár, hogy Oroszországtól is megtagadja a megbecsülhetlen semlegesség kikötött és odaigért jutalmát. Ez az ember nem fél attól, hogy így rendre valamennyi hatalom az új európai birodalomnak halálos ellenévé válhat. Vagy talán épen azért kívánja hosszabb időre tehetlenné verni Franciaországot, hogy másoknak is büntetlenül ártasson?

A mi jó diplomátáinktól ezt is megteheti. Brutális eljárása javára válhat a Nagy Poroszországnak, de állandó fenyegetés lesz Európa valamennyi kisebb és nagyobb államaira. A diplomáták conferálnak, kéri hangon szólnak is a győzteshez, de nem teszik azt nyomós komolysággal; bár az általuk képviselt országok érdekei forognak kockán, s így nem ártana a férfias föllépésre gondolni.

Lám ez a ma annyira tehetetlen III. Napoleon meg tudta volt állítani Nikolsburgnál a diadalmas porosz hadakat, pedig neki se volt kész hadserege a Rajnánál: — a magát hatalmasnak képzelő Európa ezt ma nem tudja, vagy talán nem akarja megtenni; inkább hadt veszzenek el még a francziák és németek legjobb férfainak száz-ezerei! Bizony gyönyörűség egy állapota ez az európai súlyegyenlet!

A francziák ugyanis még mindig síkra állíthatóak, a várakon kívül, 200,000 sorkatonát és félmillió önkéntest és mozgó nemzetőrt; a németek most szállítják a Landwehrek 2-dik 3-dik osztályait francia földre. Oly háborúra van tehát kilátás, mely havakig eltarthat, s melynek még színhelye is megválozhatván a művelt Nyugat- és Közép-Európát siralomvölgyévé teheti.

A semleges hatalmak tehetlensége feltűnő. Hagyják történni a dolgokat, bár egy új 30 éves háború magvait vetheti el most Bismarck vas marka.

Az európai diplomacia sajnálatos tételessége mellett, a chaosból óriás alakként emelkedik ki az észak-amerikai köztársaság, mely Poroszországtól a harc megszüntetését követeli. Ha az ezt jelentő legújabb távirat valóban bizonyul, úgy a nagy köztársaság soha sem tagadhatta volna meg nemesebb úton a Monroe doctrinát; az ilyen intervenció jótékonyágát mindenki elismeri, áldani fogja.

Európa monarchicus nagyhatalmai szerették volna az uniót évek előtt megbuktatni, — az így vértig sértett köztársaság a tehetetlen Európának nyújt kezét a népiertő harc megakadályozására. Mert, hogy É.-Amerika szavára még Bismarck Poroszországa is fog hallgatni — kétséget sem szenved; ha nem tenné, csakhamar észrevenné, hogy nem az a hatalommal van dolga, mely későn szól, s akkor is úgy és oly állásban, hogy szavát semmibe se vegyék.

A 30-dik honvédtábornok zászlójának felszentelése.

Kolozsvárt, 1870. szept. 12.

(—) Az ünnepély, mely a királyhágonnemi honvédség életében epochalis jelentőséggel bír, s melyre a 48-ki hősök örökösei ép úgy, mint Kolozsvár polgárai már hetek óta feszült érdekekkel vártak, tegnap a főtéren nagy néptömeg, a díszbe öltözött 300 gyalog- és egy század lovas-honvédség és a helybeli hatóságok jelenlétében megtörtént. Már kora reggel ezer meg ezer ember lepté el a főteret, melynek középpontján, a szobor mellett a kolozsvári kör, úri kaszinó és Himmelsteinkávéházzal szemben volt felállítva a díszesen felékkített oltár; ennek jobbján a zászlóanyja számára mennyezet karszékekkel, balfelén pedig hasonlókép egy ilyen, s az oltár előtt két asztal állott a díszbimzetű zászló számára. A zászló egyik felén a gazdag aranyozásu himnetben a két testvérhón egyesített cimere van, a másik felén pedig korona alatt: I. F. J. betűk díszelnek. Az oltár előtt a honvédség sorakozott tisztikarával együtt teljes díszben és csákóikon zöld lombbal; végre jobbra és balra a megyei és városi hatóságok, a kir. biz-

osság, a pénzügyi hivatalok és a cs. kir. sorhad tisztikarának tagjai állottak. Az egész főteret és közép-, torda-, szén és magyarutczának idevágó részeit beláthatlan, egyszerű egymás hátán álló néptömeg foglalta el, a körülfekvő fellobogóztott házak erkélyei, ablakai és tetői zsúfolva voltak kizánosiakkal.

Az ünnepély, miután Gráf Ede honvédtábornok és a zászlóanyja gr. Andrássy Gyuláné ő nmlga megjelentek, 10¹/₄ órákor vette kezdetét. A zászlóanyja (kék seiyem öltönyben volt, kalpag- és mentével) jobbján Wesselényi Mária báróné (tehérrel ékkített kék öltönyben, Kendeffy Árpád veze te), balján Fejér Róza kisasszony (fehér öltönyben rózsaszínnal ékítve, Wesselényi József báró vezette), mint koszorúzó leányok foglaltak helyet. Ezután elkezdődött a szertartás. Lönbárd Ferencz, kolozsvári plebánus az oltár balfelén álló mennyezet alatt, emelkedett helyen, jeles alkalmi beszédet mondott, melyben a zászlószentelés két-tő fontosságát fejtegetve, a honvédeket a haza iránti kötelességük, nagy és fontos feladatuk bü betöltésére buzdította. (E beszédet, tér hiánya miatt, csak jövőre adhatjuk.) Erre a koszorúzó-leányok feltűzték a zászlóra a cserkozorút és a díszes szalagot, melyet a zászlóanyja készített. A szalag vörös bárony, gazdagon hímézve arany- és seiyemmel, egyik felén arannyal kivarva: „Vezessen bátorság, kövessen győzelem.“ — Ezután a mise következett az itt állomásozó katonai zenekar játéka és a honvédség díszlővései közepette.

A mise végeztével a plebánus rövid imában áldását kérte a seregek urának az új zászlóra, s az oltár lépcsőinél megszentelve, a lobogót átnyújtá a tábornoknak, ki azt az asztalra helyezve, megkezdődött a szögek beverése, először is gróf Andrássyné ő exoja, Gráf tábornok, Lönbárd plebánus részéről; aztán Inczedy ezredes, a 48-ki hős, Borosnyai honvéd hadbíró-százados, Kolozsmegeye részéről gróf Eszterházy Kálmán főispán ő mlga, Kolozsvár város nevében Filep Samu polgármester, valamint az egyes hatóságok részéről főnökeik, a sorhad itt állomásozó ezrede törzskarának tagjai s végre a honvédtisztikar és legénység több tagja vettek be egy-egy szegyet, majd mindnyájan egy-egy rövid motto kíséretében.

Igy: gr. Eszterházy Kálmán Kolozsmegeye főispánja a király és királyné ő Felsőgeik nevében, Gráf Ede József főherceg nevében, Filep Sámuel a honvéd és polgárok közti összetartást, egyetértést választá jellegének, Gyarmathi Miklós Kolozsmegeye alispánja röviden és velősen adott kifejezést azon óhajjának, hogy míg egy honvéd él, ne legyen a felszentelt zászló elhagyva; a zászlóalj orvosai tartós egészséget kívánt, hogy a hazának tartozó kötelességét mindenki teljesíthesse stb. stb., mely jellegűet zajos éljenzések követték.

A szögek beverése után a tábornok Inczédi Sámuel ezredesnek adá át a lobogót rövid szavak kíséretében, melyekkel míg egyrészt kiemelte, hogy mily drága kincs: a katonai becsület jelképét és zászlóat teszi le kezébe, másrészt teljes reményét s bizalmát fejezi ki, hogy e lobogó alatt érdemessé teend magát a honvédség 48-i hős elődjére a Haza és Király védelmében, annyival inkább, mert ő is, kinek kezeire bizza most azt, Inczédi egyike azoknak, kik a honvéd névnek dicsőségét vívták ki egykoron.

Leles éljenzéstől követett szavai után a lovon ülő Inczédi Sámuel ezredes kezébe ragadva a zászlót, a valódi hős lelkesültségével, következő szavakat intézte bajtársaihoz: (Inczédi ezredes lelkes beszédét nem adhattuk, mivel a „M. Polgár“ szerkesztője azt erőszakosan visszatartotta magánál — bár a „Közlöny“ szerkesztősége annak átvételére az ezredes úr által fel volt hatalmazva). Jövő alkalommal adjuk.

Leles éljenzések szakítá meg többzörösen és fejezte be e szavakat, melyek valóban minden egyes tagjában az ünnepélynek és honvédségnek élénk viszhangra találtak. Csak úgy ragyogott a lelkesültségtől mindenkinek szeme a fájdalmas és mégis ékes, mert dícseltes emlékek érzetére, melyet a szabadságharc e kitűnő bajnokának e szavai keltek. Vezesse dicsőség, de nemcsak, hanem honfiszerelem és szabadságerzet a hazafiakat, kik a csaták menydörgései közt kipróbált bajnok-ezredesek vezérlete alatt e zászló alá sorakoztak; lelkesítse őket az adáz harcok mezején úgy, mint a béke áldásos napjaiban a gondolat, hogy zászlójuk anyja, mintegy képviselve a mindnyájunk legszeretettebb anyját: édes hazánkat, bátorító mosolylyal s aggodó szeretettel kíséri lépteiket.

Ezután az ezredes honvédeinket felesketé az új lobogó alá s átadá azt a zászlótartónak: Andrássi

M. őrmesternek. Az ünnepély befejezésétl még a honvédség léptetett el ő exojok gr. Andrássi Gyuláné és Kerkápolyi Károly pénzügyminiszter előtt, ki szintén részt vett az ünnepélyben.

E nap feledhetlen lesz Kolozsvárra, mint a királyhágonnemi részben az els ő honvédtábornok felszentelésének tanujára nézt. Majd, ha a végzet úgy akarná, hogy egykor e zászlót díszkoszorúzottan hozzák vissza elébe a győzelemből, büszkén fog felkiáltani: A nemzeti dicsőség eme jelvényének bölcsőjét én álltam körül.

Páris védállapota.

II.

„Az erődítések tervénél leginkább Soult táboragy eszméi értékesítettek.

„Mielőtt ezeknek elősorolásához kezdenék szükséges egy tekintetet vetni Páris térszönya-ira, melyekhez az erődítések szorosan simulnak.

„Páris a Szajna által két részre osztatik; a déli, kevesebb emelkedett földtéren fekvő, 600 lábnyira magasló dombok és fensíkok által vétezik körül.

„A Szajnáól északra fekvő rész nyugotra St. Denisől Sévresig a Szajna által, keletre a Marne által, északra pedig oly dombor által vétezik mely Les Teraestől kezdve, Batignolleson, Montmartre-en, Bellevillen vonulnak keresztül, hol azután keletre fordulva, miután még Montreuil-től Fontenay felé kúdték egy ágat, ezental a Szajna és a Marne közti vizválasztót képezik. A védvonalat képező magaslatok azonban korántsem képeznek egyformán emelkedő láncolatot: a 450 lábnyi magas rosnyi domb és Montreuil közt e dombor mélyen be van nyergelve, Bellevillenél 440 lábnyi magasságban fekvő kis fensíkot képez, mely a Montmartre-vel semmi összeköttetésben nincsen, és végre Les-Ternesnél egészen a síkságban vész el.

„Katonai szempontból vizsgálva a Páris északi részén fekvő magaslatokat, különbsé fontossággal bírnak: a bellevillei fensík, a montmartre-i magaslat és az ezelőtt fekvő saint-denisi síkság.

„A 400—2,000 lépésnyi széles házakkal, faültvényekkel, kertekkel stb. befedett fensík a város felé meredéket képez és mig Bagnolet és Charonne annak keleti részére intézett támadásoknak kulcsai, addig Romainville és Pantin az észak felé irányzott védelemnél szerfelett fontosak, mely esetben azonban a Canal de l'Ourge a támadás által meg nem vetendő akadályt képez.

„A 406 lábnyi magasságra emelkedő Montmartre teteje ugyan alig 340 lépésnyi széles, de e kis tér csakis a város felőli megkerülés által vehető be, hol lejtéken juthat az ostromló a domb ormára, míg minden egyéb oldalon a természetl is már meredékké teremtett domblak, a roppant kiterjedésű kőbányák által teljesen megmászhatlanokká tétettek.

„A montmartrei és bellevillei magaslatok közt kezdődik a saint-denisi síkság, melyet — a kevés alacsony földhullám alig észrevehető emelkedéseit tekintetbe nem véve — bátran rónáságnak nevezhetünk. Kevés ház, még kevesebb fa emelkedik e termékeny, leginkább konyhakertekre használt földteken melynek összege nyugotra a Szajna, keletre pedig a st. denisi csatorna által vétezik.

„A földfelület minden sajátosságát tekintetbe véve, Soult erődítési tervének alapezsméi röviden abban foglalhatók össze, hogy Páris oly véd-fallal kerítessék be, mely a montmartrei és bellevillei magaslatokat és annyira fontos katonai posztókat szintén bevéddze, és hogy továbbá a véd-falon kívüli magaslatokon és a st. denisi síkságon önálló, egymást kölcsönösen támogató erődökből, egy oly második öv képezessék, mely a várfal romba lövését megakadályozhassa.

„Dode de la Brunerie tábornok bizott meg a nagyszerű munkák vezetésével.

„A várost folytonosan övedző várfal egy 32,840 meternyi (4¹/₃ mértföld) hosszú sánczot képez, melynek lábfa 31³/₄ lábnyi magas, körülbelül 10 lábnyi vastag! E sánczvon 90 bályszótt arczában — a vasutak számára készített jól védett műveket nem számítva 66 erődített, nagy vasutóv által egymással összeköttetésben levő kapu át rendezhet a védő kirohanásokat.

„Különös figyelmet érdemel az említett öv-vasut, mely által a csapatmozgások az óriási véd-körben tetemesen könnyítettnek, és lehetségessé tétetik, rövid idő alatt nagy erőket egyik vagy másik ponton összegyűjteni.

„A kilerődők egészen a térszönyök igénye-ihöz mérten építettek.

„Nyugoton, hol, mint láttuk, a Szajna a falon kívül természetes védvonalat képez,

a Mont-Valerien fensikjén épített egy bástyázott útoldalú négyemeletű erőd, melynek legalsó tüzvonalára 142 lábnyira emelkedik a körüli fekvő tájék fölé. Négy védvonal terrasszeszerűen emeltetett egymás fölé, melynek mindegyikében 1000 ember talál bombamentes lakást.

„A jelenlegi háború kitörése óta a nyugati oldalon még St.-Cloud felett, Montretournál építettek egy földművet, melynek részleteit, természetesen, még nem ismerjük.

„Az északi oldal védelmére mindenképp St.-Denis erősített meg, melynek északi részét a Couronne de la Briche és a Double Couronne du Nord nevű művek, keleti részét pedig a Fort de l'Est négyoldalú bástyázott erőd védi.

„A st.-denisi sikság első vonalban az anber-villiersi útoldalú bástyázott erőd, és második vonalban a st.-denisi csatorna és mellvéd, s az annak jobb partján épített 3 kis bástya által védhető.

„A keleti oldalon a tájéknak a részére vonatkozó leírásánál említett magaslatok mint erődökkel koronáztatták, melyeknek balszárnyát a Pantintól északra fekvő nagy földművek (Ouvrages enterrés) képezik; ezektől délkeletre a beillevillei magaslatok előtt épített a romainvillei négyoldalú erőd, előre fektetett szarvművel, a noisy-i négyoldalú erőd előrefektetett koronaművel, a boissierei csillagszerű erődöske, míg a csillagszerűtől délre a fontenay-i kis erőd, és a noyenti négyoldalú bástyázott erőd fejezik be a keleti oldal legkülsőbb védővált, melyhez azonban talán még a kanyarulatok között épített faisandriei és gravellei erődöket is lehetne számítani. E védvonal tartalékerődjeit tekinthető a védállapotba helyezett vincennesi régi kastély, a hozzáépített nagy bástyázott védlaktnyával.

„Páris leggyengébb déli oldala négy útoldalú: a charentoni, ivry-i, bicetrei és issy-i s két négyoldalú: a vanvresi és az arcueili bástyázott erőd által védetik.

„Ezeket kivül még, a háború kitörése óta, a clamarai magaslaton is építettek nagyszertű földművet.

„Páris minden kiterjedésében a védők számára bombamentes laktnyák építettek, és így csak a kiterjedésben 31 ezer ember talál biztos lakást, míg a városban magában 111 ezer emberre való laktnyák használhatóak.

„Bátran mondhatjuk, miszerint Páris a világ legnagyobb erősített tábora, de azért még sem vesztethetjük szem elől, hogy oly ostromló, ki számos tevékeny lovasságával a város és a környék közti közlekedést képes elzárni, és ki csak annyi ostromtűzszéssel bír, hogy legalább két, a körülmények szerint három kiterjedést képes megvívni, ha különben a védőknek sokkal erősebb, az legfőbb két hét alatt Páris megadásra kényszeríthető, mert a megvívott erődök helyén állítva fel nehéz tűzszéssel, iszonyu rombolást okozhat magában a városban is.“ (A „Pesti Napló“ után.)

Kápolnai.

Favre külügyér körirata.

Favre külügyminister sept. 6-rol következő körlevelet intézte Franciaország külföldi képviselőihez: „Uram! A Párisban éppen most végbement események a tények kérelmetlen logikája által oly teljesen megfajtotnak, hogy szükségtelen hozzászólás nélkül azok értelme és horderejével. Egy nagyon sokáig visszatartott ellenállhatlan felbuzdulásnak engedve a párisi nép egy magasabb szükségét, saját üdvének szükségét követé. Az nem akart tönkre jutni ama vétkes kormány-hatalommal, mely Franciaországot vérszobába sodorta, az nem mondá ki Napoleon és dynastiájának letételét, hanem azt a jog, az igazság, a köztudv névében feljegyzé (enregistré). S ezen ítélet a lelkiismeret által már előre oly teljesen megerősített, hogy a hűkött kormány lojalitásabb közegei közül sem emelkedett fel senkisésem annak támogatása végett. Az magától omlott össze, hibáinak terhe alatt, egy roppant nép örmkiáltásai közt, a nélkül, hogy csak egyetlen személy is megfosztatott volna szabadságától. S a mi a történelemben hallatlan ecet, azt lehetett látni, hogy ama polgárok, kiknek a nép kiáltása a harcölés és győztes iránti veszélyteljes megbízást adá, csak egy percig sem gondoltak azon ellenfelekre, kiket ők még csak az előbbi napon is katonai kivégzésekkel fonyegettek. Az által, hogy azoktól mindennemű ellentállás megtiltattatását megtagadták, saját elvakultságukat s tehetlenségüket konstatirozák. A nemzetörőség s az összes lakosság bölcsesége s hazifiasága iránti bizalmunk megengedi nekünk azt állíthatni, hogy az ezenül sem fog megháboríthatni.

„Megszabadulván egy összes kötelességeit elárult kormány gyalázatától és veszélyétől, mindenki elfoghatja, hogy ezen valahára ismét kivívott nemzeti souverainitásnak első ténye, önmagán uralkodni, és saját erejét a jog tiszteletében keresni. Egyébiránt az idő sürget, az ellenség kapunk előtt van, nekünk csupán azon egyetlen gondolatunk van, hogy azt területünkön visszautasítsunk. De ezen kötelesség, melyet mi elszántan elfogadunk, nem mi általunk lett Fran-

ciaországára rászabva, — ez nem szenvedné most azt, ha a mi szavunk meghallgattatott volna; mi még népszerűségünk árán is védelmeztük a béke politikáját; mi folyvást mélyebb meggyőződéssel fogunk abhoz ragaszkodni, szívünk megszárad ezen embervezárlások látványánál, melyeknél kétd nemzetségek enyésznek el, melyet egy kevés józan értelemmel és sok szabadsággal e rettenő catastrofaiktól megőrizhetek volna.

„Nem találunk kifejezést, mely lerajzolhatná hősiessé hadseregünk iránti bámulatunkat, mely a legtöbb parancsnoknak ügyetlensége által feláldoztatott s mégis vereségei által nagyobb mint a legfényesebb győzelmek által, mivel ama hibák ismerete daczára, melyek azt veszélyezteték, feláldozta magát, magasan állván egy biztos halállal szemben s Franciaország becstelétét kormányának beszennyezésétől megmentvén. Tisztelet legyen számára! A nemzet megnyitja neki karjait! A császári rendszer azokat el akarta szakasztani egymástól. A balesetek s a kötelesség azokat tünepélyes ölekezésben olvasztják össze. A hazafias szabadság által megpecsételtetve — ezen szövetség minket legyőzhetetlenekké tesz, mindenre készek lévén mi nyugodtan tekintjük a számunkra készített helyzetet. Én ezen helyzetet néhány szóval szabatosan kijelölöm s azt honom és Európa ítélete alá terjesztem.

„Mi hangosan kárhoztattuk a háborút s miközben mi más népek joga iránti tiszteletünket fejeztük ki, azt követeltük, hogy Németország saját sorsára bizassék. Mi azt kívántuk, hogy a szabadság legyen közös kitételünk, közös vértünk. Mi meg voltunk győződve, hogy ezen erkölcsi erők a béke fentartását örökre biztosítandják. Szentelődésül azonban azt követeltük, hogy minden polgár fegyvereztesse fel, a polgárok szervezését választott főnökökkel; akkor mi legyőzhetlenek maradnánk földünkön. A császári kormány, mely érdekeit régóta elkülönítette az országaitól, ezen politikát visszautasította. Mi azon reményvel veszülük azt újra fel, hogy Franciaország, a tapasztalaton okulva, elég bölcs leand azt gyakorolni is.

„A porosz király a maga részéről kijelentette, hogy ő nem Franciaország, hanem a császári dynastia ellen visel hadat.

„A dynastia elesett, a szabad Franciaország fölemelkedik. Vajjon a porosz király az istentelen harcot folytatni akarja-e, mely reá nézve legalább ép oly végzeteljessé lesz, mint reánk nézve? Vajjon a 19 dik század embereinek azon kegyetlen látványt akarja-e nyújtani, miként semmissé megmagát két nemzet és megfélekedve a humanitásról, észről, tudományról, romokat s holttesteket halmoznak fel? Szabad elhatározásától függ a világ és történelem előtt ezért a felelősséget magára venni. Ha ez kihívás akar lenni, ugy elfogadjuk. Mi nemzeti területünkön egy talpalatnyi földet, várainkból egy kődarabot sem fogunk átengedni.

„Megalázó béke rövid időn irtó háborút jelentene. Mi csak tartós békére fogunk alkudni. Erdekeink ebben egyek összes Európáéval, s jogunk van hinni, hogy menten minden dynastiai gondtól, a kabinetekben ily módon fog felállíthatni a kérdés. De akkor is, ha egyedül maradnánk, nem fogunk elakadni. Mi egy elhatározott hadsereggel, jól ellátott erődökkel, jól rendezett védővél, de főleg azonban 300,000 oly harcossal bírnok, kik el vannak tökével, a legutolsó emberig kitartani.

„Ha azok elmennek Strassburg szobrának lábaihoz koszorukat lerakni, ugy nemcsak lelkesült bámulatuk érzetének engedelmessékednek, hanem hősi jelszavunkat veszik át s megesküsznek, hogy elcsassi testvéreikhez méltók fognak lenni, s meghalnak, mint ezek. Az erődök után jönnek a falak, a falak után a torlaszok! Páris 3 hónapig tarthatja magát s győzhet; ha az elesnek, Franciaország annak felhívására készen állana s azt megboszulná. Ez folytatná a harcot s a megtámadó harcban tönkre jutna. Ez az uram, a mit Európának tudnia kellene.

„Mi a kormányhatalmat semmi más czéltől sem vállaltuk el; mi azt egy percig sem tartanók meg, ha a párisi lakosságot s egész Franciaországot nem találunk elzártnak, elhatározásainkban osztozni. Én ezeket egy szóban foglalom össze. Isten előtt, ki hall bennünket, az utóvilág előtt, mely itélni fog felettünk, mi semmi egyebet sem akarunk, mint a békét; de ha egy végzeteljes háborút tovább is folytatnánk ellenünk, melyet mi kárhoztatunk, mi kötelességünket mind végig teljesítendjük, s én bízom remélem, hogy úgyünk, mely a jog s az igazság ügye, utóljára diadalmaskodni fog.

„Felhívom önt, hogy ezen szellemben fejtsse ki az ügyállást azon udvar miniszter ura előtt, melynél meg van bítelevé, s kinek kezében ön ezen okirat másolatát hagyandja.

„Fogadja stb.

Favre.“

A csatatérről.

Prága, sept. 8. „Politik“ Baselből, e hó 8 rol következő táviratot közöl: A francia hadügyminister a váraktól az összes helyőrségi csapatokat elparancsolá, kik nemzetörök és szabadcsapatok által fognak felváltatni. Lille- és St. Omerből tíz ezernél több katona szállítatott vas-

úton Párisba. Arra számítnak, hogy öt nap alatt 60.000-nél több oly rendes katona leand Párisban, kik most szanaszét vannak elhelyezve.

Marseilleben 2000 lovas arab van, kik Algirből 28 szállító hajón érkeztek oda; ezek azonnal Párisba mennek. Marseilleből és más kikötő városokból 500 hajónál több ment el Algirba, hogy csapatokat szállítsanak Franciaországba. Cherbourgba egy francia fregát egy porosz fregátot és három kereskedelmi brigget hozott.

A „Wehr-Ztg.“-nak (C. A.) levelezője Párisból, f. hó 2 rol egy igen érdekes levelet küld, melyből a következő részleteket vesszük át:

Az eddigi harcoknak Franciaországra nézve azon eredmény volt, hogy rendkívüli nagy erőfeszítések közt nagy készületek tételhetek, melyekből következtethető, hogy a háború jó ideig fog még tartani.

Lyonban 140,000 ember csoportosult össze; Bousgesban óriási tüzérségi csapatok szervezkednek; Orleansban pedig a hatodik eskadronból a „Regiments de Cavalerie de Marche“ alakulnak.

39 gyalogezred állítatott fel; Páris 8 nap alatt védelmi állapotban lesz, a nép nem adja fel magát.

Az erődök előtt levő házesoportokat lerombolják. Monteronye, Vaugirand, Issy, Grenelleben történt ez leginkább. Ezen házak többnyire kisebb restauratiót, inkább nyomorult barakkoknak, mint házaknak nevezhetők. A környékből tömegesen menekül a lakosság Párisba; Pautin és Bondybol 921 kocsi ment a vámon keresztül.

A poroszok elleni bosszuvágy és elkeseredés a tetőpontot érte el. A francia nép, legkivált a főváros lakossága el van mindenre készülve és kéaz inkább az utolsó emberig meghalni, mintsem magát a porosznak megadni.

Legutóbbi tudósítások szerint a porosz koronaherceg gyors menetekben siet Páris felé; előcsapatjai francia jelentések szerint f. hó 5-kén Fismes de Louvois alá értek, azaz már csak 15 mérföldnyire voltak Páristól. A „Journal officiel“ f. hó 6-rol jelenti, hogy az ellenség, mint már irtuk volt, Neufchateau alá ért. Ez azonban bizonyára sajtóbiba és Neufchatel zur l'Aisne akar lenni, mely 5 mérföldnyire fekszik Rotheltól délnyugotra. Egy további jelentés szerint a porosz 3. és 4. hadsereg az Oise völgyön át egyedül a koronaherceg serege indul, s a 3. hadsereg valószínűleg a Marne-völgyben halad célja felé. Ma már feltehető, hogy e hadseregek már két, sőt három napi járásban haladtak túl Neufchatel, Fismes és Louvoist.

A sedani capitulatio, brüsseli lapok szerint, így hangzik: Az alólítottak között, Vilmos porosz királynak, a német seregek főparancsnokának tábornokai főnöke s a francia hadsereg vezénylő tábornoka között, mindkettő meg levén bizva Vilmos király, illetőleg Napoleon császár ő felségeiktől, a következő egyezmény jött létre:

1. A francia hadsereg, mely Wimpfen tábornok fővezénylete alatt, tulnyomó csapatok által Sedanban be van kerítve, hadi fogolylyá lesz.
2. Tekintve ezen francia sereg által tanúsított bátor védelmet, minden tábornok, tiszt és tisztí rangban álló hivatalnok szabaddá lesz, mihelyt írásban becsütletszavát adja, hogy a jelen háború befejeztéig fegyverhez nem nyul és Németország érdekei ellen nem cselekszik. A tiszték és hivatalnokok, kik ezen feltételeket elfogadják, megtartják fegyvereiket és podgyásznak.
3. Minden fegyver és hadiszer, u. m. zászlók, sasok, ágyuk, löszerek beszolgáltatnak egy francia, a francia tábornok által Sedanban alakítandó bizottságnak, mely ismét át fogja adni a német biztosoknak.
4. Sedan vára, a mint van, legfőleg sept. 2 dikáig a porosz király ő felsége rendelkezésére bocsátatik.
5. A tiszték, kik a 2. szakaszban említett feltételeket el nem fogadták, lefegyverzetnek s ezredeik- és csapataikkal együtt katonai rendben átszolgáltatnak. E rendszabály sept. 2-kán lép életbe, és sept. 3-kán be lesz fejezve. A lefegyverzett csapatok azon területre vezettetnek, mely Iges-nél a Maas mellett fekszik, s ott a tiszték által átadatnak a német biztosoknak. A tiszték itt adják a parancsnokságot altisztjeiknek. A törzservosok a sebesültek ápolására mind Sedanban maradnak.

Faennoisban, sept. 2 kán, 1870.

v. Moltke. Gr. Wimpfen.

Stuttgart, sept. 7. d. e. 9 óra 30 perc. A főhadiszállás tábornokai főnökeitől ide jött jelentés szerint a sedani csaták sokkal hevesebbek voltak, mint például a wörthi. Minden támadás szoronyal történt, melyet a tüzérség erős ágyúzással támogatott, minden falu, minden kerítés, általában minden állás, melyet a francziák elfoglaltak, s hősiessé védtek, nagy türelvél vétettek el, mintán különben lehetetlen lett volna a francziákat előnyös állásaikból eltűzni. A támadó csapatok iszonyuan szenvedtek, mivel az ellenség egész tüzét ellenük központosítá. A veszteségek óriásiak, de a győzelem is ily fontosságú. Eddig a bejött értesítések szerint a halottak és sebesültek, hiányzóak száma 45,000. A francziák, állításuk szerint, 25,000 embert veszítettek. A capitulált és elfogott

francziák száma 58,000 a tisztéken kívül, kik elköltözték s számuk 4600 re megy; közöttük 42 tábornok. A chassepot száma 70,000; 40-nél több ütég s 85 mitrailleuse került hatalmunkba. Ma hét ezer württembergi katona megy pótlól a hadsereghez.

Azon tragicus sors után — mondja a „Wehr Ztg.“ — melynek Mac-Mahon serege áldozatul esett, minden egyéb csak gyenge tartózkodási pontot szolgáltat a francia védelemre. Metz, Páris, Strassbourg alárendelt érdekek bírnak. E lap Páris védelmezésének jelen helyzetét világosítja meg. Páris a világ legnagyobb megerősített városa. Erődei, fekvései, gazdagsága és fővárosi jelentősége, mint egy nagy nemzeti és centralisált államnak, lehetővé teszik az ellentállást, legyen az ostrom legnagyobb és legkeményebb is. Ha a védelemben Párisnak személyi eszközei megfelelően az anyagainak, ugy Franciaország helyzete jelenleg nem volna oly aggodalmat gerjesztő. Franciaország még nagy előnyökre számíthatna.

Páris bombázni avagy erőszakos támadással bevenni, ugyszólván, lehetetlen; először is, mert ellenség mozgár útgei a bombázásához megkívánható távolságra, a városig el nem jutnának a nélkül, hogy az egyes erődítéseket el nem foglalták volna; az erőszakos támadás pedig megnehezítené az erődök fekvése által, feltéve, hogy azok kellőleg védve legyenek a katonaság által. A mi tehát ezek után fenmaradna, az nem más, mint a zárlat vagy egy szabályszerű ostrom. Az ellenség ezt csakis akkor és úgy viheti keresztül, ha a várost a Szajna mindkét oldalán körülvésszi és a vértelt megakadályozhatná. Ez azonban mindkét oldalt 180,000, tehát összesen 360,000 embert kívánna meg csupán arra, hogy a várost folyton körülvegye; ennek élelmezése pedig igen nagy nehézséggel jár. Ez ostromhoz különben még iszony sok ostromló eszköz szükséges. Azonban a védelem személyes eszközei, melyekkel az egyedül lehet hatályosan keresztülvinni, Párisban nagy mérvben hiányzanak. Mivel még ha az 150,000 főnyi mozgó- és nemzetöröset vonhatna is össze Páris védelmére, mielőtt a porosz sereg Páris elé érkezne, ezt még épen nem lehetne kielégítő haderőnek nevezni. Mivel egy tisztán passiv védelem Párisnak nem sokat használna, s activ védelemre ezen haderő nincs begyakorolva, mivel az activ védelemnek a nyílt mezőn való fellépésre van szüksége, s erre a mozgó nemzetöröset, kivált oly jól fegyverezett sereggel szemben, mint a porosz, alig lehet használni. Az erkölcsi ösztönnek ugyan a katonánál bámulatos erélye van és az néha tetemes felsőbbiséget tanúsít még jól begyakorolt sereg felett is. De gondoljuk meg a porosz sereg számbeli túlsúlyát és ekkor a francia hazafiság iránti remény súlyos próbára tétetik ki.

Egy új tábori sereg alakítására gondolnak. A szükséges határozatok már meghozattak, de vajjon tartartja-e magát Páris addig, míg ezen sereg megalakíttatik? Ki lenne képes ezt meghatározni.

Metz helyzete, ugy látszik, folyvást nehezebbé tesz. Porosz tudósításokból kiderül, hogy az oda szolgáló vízvezeték elrontatott, s hogy az élelmiszerek nem sokáig lesznek elegendők; Bazaine előreláthatólag csakhamar ismét megkísérli magát keresztülvágni, de hogy vajjon ez sikerülend e neki, ezt majdnem kétségbe kell vonni. Strassbourg talán még legtovább fogja magát tarthatni. A francia hajóhad részéről semmi emitéremelőtől hadműveletet sem jegyezhetünk fel. A német seregek előnyomulásáról semmi megbízható tudósítások nincsenek, csupán a táviratok nyújtanak ez iránt némi tájékozást.

A „Times“ f. hó 3 rol kelt cikkében az aug. 31-kén, s sept. 1 én Metz és Sedan előtt folyt harcokról szólván, azt állítja, hogy főleg két tény van bebizonyítva ezen véres harcok által, melyeknek először befolyást kell gyakorolniuk a háború végeredményére. „Először világos — ugymond — hogy noha a francia katonák teljesen igazolták vitéségi híruket, a németek általában s különösen az észak németek, épen oly vitézek, de azon különbséggel, hogy míg a német seregnél mindegyik fegyveres, s mindegyik hadtest a tökély legmagas fokáig van begyakorolva, a francia katonák kitűnősége csupán bizonyos szolgálati szakban tünik föl. Ama rendkívüli vitézség, melylyel nem ritkán néhány ütég, s néhány könnyű gyalogsági zászlóalj valamely hadállást képes bármily tulerő ellen, s bármely hosszú időn át megvédeni, fájdalmas elentétet képez ama seregredek magukviselésével, melyekről azt halljuk, hogy egyszerre 7000 en adják meg magukat föltétlenül. A „Corps d'élite“ ek iránti ezen részrehajlás, mely minden válogatott egyént azokba helyez el, a sorkatonaság rovására, a francia sereg szervezetnek egyik gyökeres hibája, s ama sereg tömegét megfosztja a szükséges szilárdságtól.

Másodszor a németek mindíg terv szerint működnek, és annak érett megfontolása előtt sohasem tesznek egy lépést is. Ők nem a dicsőséget, hanem a győzelem hasznát ügyekeznek biztosítani, s noha sohasem tétovázna még csekélyebb számmal is támadólag lépni föl, midőn ez által valamilyen célt kell elérni, taktikájuk abban áll, hogy nagyobb biztonság végett nagy tömegeket visznek

azon pontra, a hol különösen győzni kívánunk. Saarbrückentől a Weissenburgtól Metz és Sedanig, Moltke semmitsem hagyott a véletlenre. Valóban ő oly nagy szabotossággal készítte el terveit, hogy épen nem köszönheti a pusztaszerencsének fényes sikereit.

A francziáknak német ellenfeleiknek ezen két sajtószertől tulajdonait kellend szem előtt tartaniok, midőn azon eszközökről gondolkodnak, melyek által a szerencsét részükre még visszaszerelhetni remélik. Ama negyed milliónyi fényes hadsereg, melyről azt hiszik, hogy nincs párja Európában, két erődben tartatik bezárva, mint látszik, kiszabadulás reménye nélkül. Ezen bezáratás bizonyosan nem képezhető a porosz stratégia eredeti tervének egy részét. Azonban a sakkjáték folytatában az ügyes játékos keresztüllátott ellenfeleiknek ügyetlen tervén, s ehhez képest intézte működését. A kezdet rá nézve a végnek biztos útmutatója volt. Wörthnél kitalálta Metzét; Rheimsnél kitalálta Sedant. Vajjon Páris is épen így föl van e vége jelenlegi számításába. Vajjon fontolóra vevé-e Moltke egy, 2 millió lakossal bíró város körülzárásának lehetőségét? E kérdésekre a legközelebbi porosz mozdulat fog válaszolni. Ekközben a Párisba vezető út gyorsabban s kevesebb áldozattal lön megnyitva, mint ezt a legvéresebbek is remélték. I. Napoleon nem nyitja meg útját soha kevesebb áldozattal, valamelyik ellenségének fővárosához. Ő rá nézve szükséges volt az ellenség seregeit megsemmisíteni; Moltkenak elég, azokat bezárni. Fájlatatjuk ugyan a Metz vagy Sedan előtt kiontott vér-özünt, de gondoljuk meg, minő aratása lett volna a halálnak, ha ama seregek, melyek egy hónap előtt a Saar mellett voltak föllállítva, a wagramihoz vagy a lipeseihez hasonló csatát vívtak volna egymással.

Az „Indep. belge“ folyó hó 3-ról a Sedan melletti csatákról következő részleteket közöl:

„Levelezők, ki épen e perczben érkezett meg Bouillonból, következő részleteket hozott:

A sedani csata f. hó 1-én reggeli 4 órakor kezdődött. A 240,000 főnyi poroszok Douzonnal kezdék meg a működést. MacMahon serege körülbelül 110,000 főből állott. A francziák ujjal meglegeltek. A harc különösen 10 től 2 óráig volt igen heves. Délután 2 órakor a Faily tábornok parancsnoksága alatti balszárny el volt vágva, a jobb szárny s a centrum Sedanba volt visszavetve. Az elvágott hadtest rendtelenségbe jött s minden fegyvernemű francziák találtak s fegyvereztettek le csapatjaink által belga területen.

Csütörtökön este a császár átküldé kardját a porosz királynak, „Mintán nem találhatam fel a halált hadseregem élén — mondá — a királynak átadom kardomat.“ Azon válasz adatott neki, hogy személyesen kell magát megadnia.

Pénteken reggel Napoleon császár megjelent Vendresseben, a porosz főhadiszálláson. Mi egy porosz tisztalálkoztunk, ki a császárt a főhadiszálláson, egy majorságban, két vértés közt ülve látta.

A sedani csata, melynek Poroszországra nézve oly eldöntő eredményei lettek, ennek kevesebb áldozatába került, mint a két megelőző nap. Mi megmegtaláltunk a harcziert Girone és Lamocel közelében. A rombolás rettentő. A porosz holtak már majdnem mindnyájan el voltak temetve, de a francziák még kiterítve feküdtek, s elképzelhetni ezen tragikus kép iszonyait; Faily tábornok hadseregével együtt megölték, de nem franczia katoná, hanem porosz mitrailleur által. Ő még tegnap is a harcziertén feküdt, jobb karját felemelve tartva s egy vetágy-darabbal oldalában. Sedan tegnap feladta magát, mivel csupán 10 óráig engedtek neki időt a capitulációra. A poroszok 20,000 foglyot kerítettek kézre.

Vidéki levelezés.

M.-Vásárhely, szept. 7. 1870. — Tekintetes szerkesztő úr! Engedeltem mondandom, hogy a maros-vásárhelyi ref. tanodának tegnap kettős ünnepnap volt. Egyik az iskolai év megnyitásának, másik Elek és Károly fiatal tanár beküszöntésének volt szentelve. Először is Szász Béla mondott egy elmékedészerű könyörgést, melyben mélység és emelkedettség — a physical világ e két ellentéte — meghatározással egyetemesen; elannyira, hogy Szász Béla eddig hallott könyörgései közt az mindenik fölött áll. Aztán Bihar Sándor igazgató-tanár tartott üdvözlő és intő beszédét a fiatalokhoz: elégítések ki lelketek szomját — mondá — mert, ki az előtte lévő forrásból szomjason sem merit, az önmaga ellen hibázik. Régi szokás szerint felolvastatták a tanodai törvények. Erre algondok, Dr. Antal László tartá beigtató beszédét, mely egy kerek óráig tartó értekezés volt növesztve, fejtegetve a természet-tudomány befolyását az emberre. Ennek végeztével Elek és Károly fiatal tanár lépett a szószékre, mely csend és fehéült figyelem kísérték szavait. Értekezése az előbbivel rokon tárgyiról szólott, mely a fiatal tanár magas röptű gondolkodásáról tanuskodott, meggyőzve minket arról, hogy az általa elfoglalt szék nemcsak elfoglalva, hanem egyszerűsággal betöltve is lesz. Az újabb természettani ozgalmakat különösen az erő és meleg elmélet-

re, hatására vonatkozóan kellően megvilágítva ismerjük fel az értekezés tartama alatt. Isten adjon hosszú és sikeres működést a fiatal tanárnak, szívbőlől óhajjuk. Collegiumi.

M.-Vásárhely szept. 6-án tartotta székfoglaló beszédét a maros-vásárhelyi ref. tanoda termény és vegytani tanári székére meghívott és megválasztott szép készültségű tanára ifj. Elek és Károly nagy közönség előtt. Azon szigorú logica, melylyel a természetek egységét fejtegette, sok tanulás- és mély értelemről tanuskodik. Beszéde, szónoki hatálya, magas fölemelkedettségé mindenkit elragadott, mely elragadtatás hangos éljenekben tört ki, éltetve az ifju természetbúvárt, a heidelbergi egyetem híres tanárainak, egy Bunsennek, egy Helmholtzknak szorgalmas tanítványát.

Óhajandó volna, hogy beküszöntő beszéde, a modern természettudomány e gyöngye, kinyomtatassék.

UJDONSÁGOK.

— A budai kir. várpalotában, lovardában és Gődöllön lázas sietséggel dolgoznak éjjel nappal, hogy a Felsőleerkezést minden kézen legyen. Az udvari szolgaszemélyzet, valamint a lovak és hintók már e léten leérkeznek Pestre.

— A második lövészny következő eredményel folyt le: Az erdélyi díjt, 1000 frtot, nyerte b. Bánffy Ádám „Babám“-ja. Az első osztályú államdíjt, 500 db. aranyot Draveczky Aurél „Horror“-ja. Az egyleti díjt, 50 db. arany, b. Wesselényi Béla „Bloudin“-ja. A hőlyek díjára föllírtak magokat hárman, azonban kettő visszalépett, gr. Bethlen Sándor „Héja“-ja magára kerülte meg egyszer a versenytért. A vígasz versenydíjt, 200 frt, nyerte b. Wesselényi Béla „Sylph“-je. A nézőtér ma jóval népesebb volt mint az első napon, s egyáltalán az ideni lövészny látogatottabb és élénkebbnek mondhatjuk a tavalyinál. Gr. Andrassy Gyuláné, miniszterelnökne, városunk nagy tiszteletben álló vendége a versenyen egész végig jelen volt.

(—) Tegnapelőtt este gr. Andrassy Gyuláné, miniszterelnökne küszöntésére az itteni honvédség a katonai zenekar kíséretével nagyszertű fáklyás menetet rendezett, mely alkalommal az oda összeseregelt roppant néptömeg a miniszterelnökne több versen zajosán éljengett.

— Gr. Andrassy Gyuláné miniszterelnökne ő nmltga a zászlószentelés alkalmából tegnap a redoute tereben díszebédet rendezett, melyen jelen volt ő nmltga a két koszorúzó-leánnyal, a honvédtisztek, néhányan a cs. kir. hadsereg tisztszieszei közül és a polgári osztályból. Az ebéd alatt számos pohárköszöntés volt, éltették ő felségeit a királyt és királynét, Andrassyne ő nmltsgát és a koszorúzó-leányokat, Deák Ferenczet, a honvédséget sat.

(—) Kerkapolyi Károly pénzügyminiszter tegnapelőtt városunkba érkezett.

(—) Kerner József a mult vasárnap hirdett hangversenyt ma tartja meg a nemzeti színházban.

— A magyar keleti vasút kolozsvári üzleti főnöke f. hó 11-kén következő sorokat vették: „A „Kolozsvári Közöny“ t. szerkesztőjének helyt. A főigazgató úr meghagyása folytán szerencsés vagyok értesíteni, miként a közönségnek az indóház folyosójairól bemenet mindennap délután 2 óráig megengedtetik.“ Midőn a nagy közönség iránt méltányos előzékenységet tanúsított levélkét ezzel közreadjuk, még csak arra kérjük a vasúti főigazgatóságot, sziveskedjék arra nézve is ép ily tappintatosan rendelkezni, hogy a szolgaszemélyzet illedelemmel viseltessék a müvelt közönség iránt, mert ott, hol az igazgatóság előzékeny, a szolgák brutális kifejezéseinek sem lehet helye. Reméljük, hogy a vendéglő körüli korlátok is nem sokára fel lesznek állítva s így azok, kik a jó hibern álló restauraent felkeresik, többé nem lesznek alkalmatlanul intermezzoknak kitéve. Hogy a pályaudvarba való betöndülést a vasúti főigazgatóság saját felelőssége, de a közbiztonság s főleg a kívánsiak életbiztonsága tekintetéből sem nézheti el — az tagadhatlan; ép ugy vasúti szabályokon alapulóan ismerjük el azon rendelkezést, hogy a pályaudvarba lépőköl a 10 kros bementijegyet követei, ez így van szokásban a többi vidéki vasúti indóházaknál is — a fővárosban kétszeres díjon juthatni csak be a pályaudvarba.

(—) Új levél- és helyjegyek lesznek a jövő évtől kezdve. Az elsőken magyar czimer s folette a király képe lesz.

(—) Nyitra megyében fekvő Verébely községében f. é. sept. 1-én az ottani postahivatallal kapcsolatban távirat-mellékállomás nyitattott.

— A folyó hó 25—30-ig Pesten tartandó magyar jogász-gyűlés programmjából kiemelendőknek tartjuk a következőket: 25-kén a hivatalnokok fognak megválasztani, s az alapszabályok módosítását célzó indítványok tárgyalatni; 26., 27. és 28-kén szakülések lesznek. Ezenkívül a mulatságok egész sorozata vár a gyűlés tagjaira; így bál a redouttban, díszelőadás, kirándulás az állatkertbe s Margitszigetre.

— A 1870-ki franczia-porosz háború illusztrált történetét fogja Hartleben A. bécsi könyvkiadó kiadni a jeles történetész Gigl Sándor tollá-

ból. A munka 16 illusztrált füzetben fog megjelenni, füzetenkint 30 kr. A kiadó tárgyilagos, hű és pártatlan képét igéri a legújabb, világrendűt eseményeknek, menten minden pártállástól, mely kürtlmény egybekötve szerző ismert szelleműs irályával, e munkát mindenkre nézve ajánlatossá teszi.

— ? Ellenséges házaspár. A férj porosz volt, a feleség franczia. Még a háború előtt keltek össze Frankfurtban, s a háború alatt folytonos özivódásban éltek. Az első nagyobb porosz győzelem után a férj lakomát adott, melyen több barátjával együtt szidalmazták a franczia nemzetet. „Uraim! legyenek lovagiasabbak, s ne becsméreljék nemzetemet saját házában“ — mondá a franczia nő nemes önértettel. „Kiirtjuk e népet, szétzuzzuk, mint e palackot“ — kiáltá a férj bösz dühében, s a falhoz csapta a pezsgős palackot, mely történetesen egészen épen, töretlenül hullott le. „Lám egy franczia palackot sem tudok szétzuzni, nembogy a franczia nemzetet!“ — vizsuzá a franczia hölyg diadalmas mosolylyal, mire a férj és czimborái székekkel és üvegekkel rárontottak. A nő egy ugrással lekapta férje revolverét s így szólott: „A csatában hatsoros erő ellen nem győzhetek anyém, de én legyőzlek titeket: a ki hozzám nyul, meghal!“ — E szavakkal elhagyta férje lakát s franczia szülőhöz ment. A békekötésről eddig mitsem akar tudni.

— Donáth Lajos m. kir. távirat ellenőr alá írási ívet bocsátott ki a „Népszervi távirás-tan“ című művére; e mű első e szakmában magyar nyelven s előfizetési ára 1 frt 50 kr. ó. é., mely összeg f. év oct. 20-ig, az aláírási ívek pedig fölyó szeptember hó végeig beküldendők ifjabb Csáthy Károly kiadó könyvtárusnak Debreczenbe.

KÜLFÖLD.

Páris, sept. 8. A „Journal Officiel“ a washingtoni követ, Washburnnak egy iratát közli, melyben kinyilatkoztatja, hogy ő utasítást kapott, hogy ismerje el az új franczia kormányt, és annak az amerikai kormányt és nép szerencsekívánatát fejezze ki, kik lelkesüléssel vették tudomásul, hogy a franczia köztársaság egy csepp vér kiöntése nélkül kiáltott ki. A követ csatlakozik ezen nagy mozgalomhoz, mely — mint ő hiszi — eredményes és szerencsés lend a franczia népre és az összes emberiségre. A követ emlékeztet Amerika hagyományos barátságára és szerencsét kíván magának abhoz, hogy Favre választott kültügyminiszterrel.

Szent Pétervár, sept. 9. A „Journ. de St.-Petersbourg“ Favre körirataról szólván, ezeket mondja: A franczia kormány nagyon messze hajlja hazafias erényét, ha vonakodik azon várakat, melyek nem gátolják, hogy Páris ostromlásnak tésessék ki, — feláldozni oly békének, mely megakadályozhatná az irtó-háborút. Németország látta, hogy Favre nem akadályozhatta a háborút, midőn a nemzet lelkesülten egyezett abba; az tehát győzelmeinek biztosítását fogja követelni. Vajha Európa a szükséges beavatkozással bírna, hogy a tartós békét biztosítsa.

Róma, sept. 7. Az olasz nagykövet átnyújtván a pápának az ultimatumot, kijelentette, hogy a mi papi hivatalát illeti, szabadságot fog abban élvezhetni. Ennek elfogadását várják a pápától.

Florenz, sept. 7. Nigra kormánytól utasítást kapott, hogy a franczia köztársaságot hivatalosan ismerje el.

Páris, sept. 7. Favrenak egy f. hó 6-án kelt körirata constatálja, hogy a békepolitika Németországra kívánja bizni saját sorsának rendezését; s arra emlékeztet, hogy a porosz király a maga részéről kinyilatkozta, miszerint nem Francziaország, hanem a dynastia ellen folytat háborút. Kérdi a körirat: Miután a dynastia megbukott és a szabad Francziaország felkelt, a porosz király mégis tovább akarja e folytatni az istentelen háborút? Szabadságában áll a világtörténet előtt a felelősséget magára vállalnia; ha ez azonban kibívás, ugy mi azt elfogadjuk; mi egy hüvelyknyit sem engedünk át t területünköl; erősségeinknek egyetlen követ sem adandjuk át, az irtó háború csak gyalázatos békét hozhat létre, mely a mellett rövid tartalmu lenne. Mi csak tartós béke felett fogunk alkudozni; a mi érdekünk Európa érdeke; ha azonban egyedül lennénk is, semmit sem fogunk engedni. Birunk elszánt hadsereggel, jól felszerelt várakkal, mindenekölzt azonban 300,000 harcossal, kik el vannak határozva, az erődöket a legutolsóig megtartani; ezek után a sánczokat, és a sánczok után a torlaszokat védeni. Páris 3 hónapig tarthatja magát, és győzhet. Ha Francziaország elbuknék, csak Európa érezné következményeit. Mi nem vettük át más szándékban a kormányhatalmat, és nem is tartanók azt meg egy perczig is, ha Francziaország népességét nem lát-nók elhatározva, hogy osztja nézetünket. Mi békét akarunk, ha azonban a szerencsétlen háborút ellenünk folytatni fogják, kötelességünket mind végig megteendjük. Bizunk az igazság és méltányosság ügyében, mely végül diadalmaskodni fog.

A párisi lapok, f. hó 5-ről a „Société internationale“nak egy, a német socialista demokrátiá-

hoz intézett iratát tessik közzé, melyben ez mondatik: „A te kormányod kijelenté, hogy a császárval, nem pedig a franczia nemzetel folytat háborút. Azon ember, ki ezen testvér-gyilkos harczot megüzente, s ki most kezéidben van, ránk nézve nem létezik.

A köztársasági Francziaország, a jogosság nevében, arra hív föl téged, hogy vond vissza seregidet; — ellenkező esetben mi az utolsó ember fogunk harcolni, s a te, s a mi vértünket egyaránt kellend kiontanunk. — Mi ismétöljük azt a mit 1793-ban a szövöttezett Európának kijelentünk. A franczia nép nem köt békét oly ellenséggel, mely a franczia területet megszállva tartja.

A franczia nép minden szabad népek barátja, s szövetségese; — az nem avatkozik más nemzetek kormányzatába; azonban más nemzetek beavatkozását sem tűri el. Térj vissza a Rajnán át, nyujtsunk egymásnak kezét; — felejtselek el ama kölcsönös büntényeket, melyeket kényurak követtettek el velünk; — kiáltunk ki a népek szabadságát s testvériségét, és alakítsunk meg az európai egyesült államokat. — Éljen az általános köztársaság!“

A berlini községtanács sept. 4-kén déli 12 órakor rendkívüli közgyűlés tartott. Annak tagjai ünnepélyes hivatalos öltözeteikben, aranylánczaikkal jelentek meg. A hallgatóság karzata a legutolsó helyig telve van, midőn a tanács testületileg szintén hivatalos öltönyében, Seidel főpolgármesterrel ólén belép. Kockhann előjáró erre a következő szavakkal nyitja meg az ülést: „Midőn a háború veszélyének közeledtekor, a városi képviselők jul. 17-diki ülésükben elhatározták, hogy a királynak feliratot nyujtanak át, azon legteljesh meggyőződésben voltak, hogy az egész német nemzet egyetért abban, hogy a királyt ért bántalmat visszautasítsa s visszaverje a német föld megtámadtatását. Az események messze túlhaladták várakozásainkat. Németország a rég kívánt, de mindedig valósíthatlan s kétségbevonat egyesítést már a háború előtt, az akarat hatalma által elérte. Néptörszének egyesülése által a háború a haza hátrárain tul, az ellenség földjére ültetett át. S habár a háború még nincs befejezve, azt hisszük, itt az ideje, hogy a forrón szeretett, drága királyunknak köszönetet mondjunk a háborúnak isten segélyével, eddig oly szerencsésen eszközölt vezetéseért, hogy a munka legnehezebb részét már befejeztük tekinthetjük. S mai gyűlésünknek célja az, hogy eme köszönetet illő módon kifejezzük.“

Dr. Gneist erre felolvassa a tanács által előterjesztett felirati javaslatot, mely a város köszönetét fejezi ki, a létesült helyzetért, melyben „a német fegyverek által kivívott legnagyobb szerű győzelmek folytán“ már a dicsteljes béke pálmáját pillanthatá meg. — A gyűlés felállva hallgatja a javaslat felolvasatását, melyet az elbádó s a polgármester egyhangú elfogadására ajánlanak. A gyűlés ezt meg is tenné, ha Virchow nem figyelmezteti, hogy a javaslatban oly szó fordul elő, melyet a maga részéről soha sem fogadhatna el. Ott ugyan is a franczia katonák „bérenczeknek“ nevezetnek; s a hősiileg küzdő ellenség ily loalacsonyításával nem érhet egyet. Ezt a bölcs tanács is belátja, s ő az illelő passzust ugy javítja ki, hogy e helyett: „franczia bérenczek“, ez mondatik: „franczia hadcsapatok.“ Erre aztán a feliratot elfogadják, s az ülés 1 órakor véget ért.

Legújabb táviratok.

Páris, szept. 9. Ma hozzáfogtak a védelmi hadállások megszállításához. Észak-, nyugat- és délről érkező vonatok szakadatlanul szállítanak ide mozgó nemzetőr-zászlóaljkat. Páris védelmi ereje 350 ezer emberre rugna, mely haderő 2 seregbe osztatik. A lakosok egyre menekülnek Párisból.

Berlin, szept. 9. A tartalékosokat egyre nagy számban küldik pótlóul a csataterre. A német kórházak zufofolásig tömve sebesültekkel, orvosokban nagy szükség van, a sebesültek ápolása nem elégséges.

Páris, szept. 9. A diplomatai értekezések egyre tartanak. Hugo Victor a német nemzethez nyilatkozványt intézett, melyben ezt mondja: A császárság, mely egyedül akarta a háborút, kimúlt; a háborúnak meg kell szünni, mert a franczia köztársaság, melynek jellemzője: szabadság, egyenlőség, testvériség! és célja Európában egyesült államokat alakítani, — testvéri jobbját nyujtja a német nemzetnek.

Páris megtámadni menthellen büntény volna és a német nemzetet a vandallokkal egy sorba tené. Páris egyébiránt végkimerülésig védendé magát és hamva a késő jövőre a gyűlölet magvát rejtendé magában.

Páris, szept. 9. A nemzetközi békéliga központi bizottmánya felszólítja a franczia nemzetet, jelentse ki, hogy tisztelni kívánja minden nemzet függetlenségét és békét akar kötni a német nemzetel, a franczia terület integritásának alapján, miután a háború oka már elenyészett.

Páris, sept. 9. Troyesből Maróli jelentik, hogy tegnap 4000 porosz ment át Vitryn. Azok kémlő csapatjai a szomszéd községekben tetemes requisitiokat eszközöltek, és a porosz király nevében mindenütt kijelenték, hogy a katonai összeírás el van töltve.

A berlini „Kriegs Zeitung“ azt állítja, hogy az orosz ellenséges hadihajók a kjozei öbölben, a keleti tengeren gyűltek össze, a német partnak közösen megtámadása végett.

Páris, sept. 10. A „Journal Officiel“ jelenti, hogy Schweitz hivatalosan elismerte a francia köztársaságot. Nigra, olasz követ utasított, hogy az ideiglenes kormány nyúljon oly viszonyba, mely a két ország rokonszenveinek leginkább megfelel.

Mint Londonból 5 ről jelentik, lord Granville fegyverszünetet szándékozik indítványozni. Az orosz semleges kormányok egyetértéssel azt tanácsolják Poroszországnak, hogy ne darabolja szét Franciaországot, mivel ezen eljárás határozatlan időre meghosszabbítaná a háborút.

Prága, sept. 10. A mai „Politik“ egy berlini táviratot közöl, mely szerint az amerikai követ határozott utasításokat kapott, szólna fel a

porosz kormányt, hogy a háborúnak vessen véget, mintegy a király oda nyilatkozott, hogy a francia nemzet ellen nem visel batorot. Az amerikai követ nem nézheti közönyösen a további vérontást, melyre Poroszország egy oly kormányt kényserít, mely alkotmánya tekintetében egy vonalon áll Amerikával. Hír szerint egy futár azonnal elküldetett a király főhadiszállására.

A „K. Közöny“ eredeti távsürgőnyei. Feladatott Pesten sept. 12-én 9 ó. 20 p. regg. Érkezett Kolozsvárra 12-én 11 ó. 55 p. d. e. Tizedikén hatszáz porosz érkezett Chateau Thierrybe, megszállták Laferté — Gauchert. Trochu ellenség közeledtére a Páris körüli erdők meggyújtását elrendelte.

büskomorságot, sorvadást, csúzt, köszvényt, sarga-ságot gyógyít. — 72,000 elismerés gyógyításokról, melyek mindegyikével daczolva, áll rendelkezésre, melyekből kívánatra kivonatok ingyen szolgáltatnak. Taplálabb a húsnál, s ugy felöltök mint gyermekeknek 50-szer megtakarítja a gyógyszerek árát. Tekintetes úr! Glainach, julius 14. 1867. Önnek Revalesciére-jét, a melynek borzasztó gyomor- és idegbajjomban, isten után egyedül kö-

Feladatott Pesten sept. 10-én 10 ó. 10 p. d. e. Érkezett Kolozsvárra 10-én 11 ó. — p. d. e. A „Neue Freie Presse“ Berlinből kapott távirata szerint: Páris bevétele után a porosz király proclamációt akar kibocsátani a francziákhoz, a köztársaságot el nem ismeri; Napoleont a plebiscit által ujjal megerősített hatalom birtokosságának tekinti, mivel a béke már megkötetett; Napoleon a győzők jelenlétében s francia csapatok élén ismét bevonulna Párisba s a kormányt ismét átvénné.

Feladatott Pesten sept. 10-én 4 ó. 50 p. d. u. Érkezett Kolozsvárra 10-én 11 ó. 50 p. este. A francia békeajánlat: állandó hadsereg

eltörlése, teljes hadikárpótlás, semmi terület-átengedés. Páris védereje 350,000 ember. Favre ministeriuma (kültügy) a diplomatiával Toursba költözik át.

Feladatott Pesten sept. 11-én 8 ó. 30 p. regg. Érkezett Kolozsvárra 11-én 10 ó. 45 p. d. e. Az észak-amerikai követ a háboru megszüntetését követeli a poroszoktól. Favre az angol követtől következő békeajánlatokat vett át: hadi kárpótlás: tengeri szákmány kiadása; Metz és Strassburg lerombolása.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József

Revalesciére csokoládé tablákban: 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 12 csé. 1 ft 50. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr. 288 csé. 20 frt — kr. 576 csészére 36 forint.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Gódschmidgasse 8. Pesten Töröknel, Kolozsvártt Kronstädter Józsefnél, Pozsonyban Pisztory-nál, Debrecenben Borsos Ferenczénél, és mindenütt postai utánvét mellett.

HIVATALOS.

Sz. 1045. 1870. (401) (1-3)

Árverési hirdetés.

A főmértésű m. kir. belügyministeriumnak, jelen év augusztus hava 11-én 13,527 szám alatt kelt engedménye következtében folyó 1870 ik év október hava 17-én délelőtt 10 órakor a tanács hivatali termében Vizakna város allodumához tartozó korcsmák, a velük egybekötött korcsomárlási joggal együtt, valamint ezen allodumhoz tartozó szántók és kaszálók 6 egymásután következésvére u. m. 1871-ik év január hava 1-től az 1876-ik év december hava 31-ig napjáig, közárverés útján a többet ígérőknek haszonbérbe fogóak adatai. Az árverezni kívánók kötelesek az árverés kezdetén a kikialtási ár 10% bánatpénzt tenni le. Az árverési feltételek a tanács irodájában bár mikor is megtekinthetők. Vizakna város tanácsa.

Eln. sz. 155. 1870. (403) 1-1

Pályázat.

A nemes Aranyoszekben 700 frt. évi fizetéssel rendszeresített mércőki állomás betöltendő levén; felhívának mindazok, kik ez állomást elnyerni óhajják, hogy képzettségüket tanúsítva okmányaikkal felszerelt kérvényeiket folyó év október hó 20-ig küldjék be alolirt főkirálybíróhoz. Felvinczen 1870. évi szeptember 8-án. Nemes Aranyoszek főkirálybírája Béli Gergely.

Sz. 24. 1870. (400) (2-2) f. k. alisp.

Hirdetmény.

Dobokamegyében Rákos helysége 12 havi összesített korcsma jog gyakorlata folyó szeptember hó 19-én Hidalmáson a szolgabírói hivatal helyiségében Szent-Mihály napon kezdődőleg két évre a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fog kiadatni. Dobokamegye felső-kerül. alispánjától. Szamosújvártt, sept. 8. 1870.

132. 1870. (390) (3-3)

Pályázat.

A rézbányai m. kir. bányahivatalnál két bánya-felíri állomás egyszerre betöltendő levén, a pályázni kívánók felhívának, eziranti bizonyítványokkal felszerelt folyamodványokat legkésőbb f. évi szeptember 25-éig egyenesen az alolirt bányahivatalhoz Rézbányára küldeni be. Mindkét bánya-felíri állomással 8 frt-nyi hetibérből, évenként 6 bécsi öl tüzi-fából és szabad lakásból álló fizetési illetmény van egybekötve. Ezeket kivül a két bánya-felíri köztül azt, kire a Rézbányától 2-3 mérföldnyire eső bányamunkálatok feltűgyelete fog bízati, évenként még 200 frtnyi utazási átalány fogja illetni. A ki-nevezendőknek végre Rézbányára való átköltözködési költségei aránylagosan meg-fognak térítetni. Megkivántató képességek: az ércbányamivelésben és bányaszámítvelben szerzett jártasság, a magyar, oláh- és némileg a németnyelv ismerete, jó olvasható írás és végre 40 éven alóli életkor.

A rézbányai m. kir. bányahivatal, 1870. aug. 29-én. Sz. 26. B. Gy. 1870. (393) (3-3)

Pályázat.

Csik-szék képviselő bizottmányának folyó év és hó 1-én tartott gyűlésében hozott határozata alapján ezenel pályázat hirdettetik, a Csik-szeredában illetőleg Martonfalvában földműves iskolának is szolgáló jövő hó 15-ével megnyitandó felső népiskolában egy altanítói állomásra évi 500 frt. o. é. fizetés mellett. A pályázni óhajtok fölhívának, hogy felszerelt kérelmeiket folyó év szeptember hava 20-ig mulhatatlanul a Szék tisztsegehez Csik-Somlyóra annál bizonyosabban béküldeni siessenek, mert e határnapon túl folyamodványok nem fognak többé elfogadattni. Csik-Somlyón 1870. szeptember 3-án. Mikó Antal, főkirálybíró.

sz. 670. 1871. (397) (3-3)

Arlejtési hirdetés.

A nagybányai m. kir. uradalom részéről közhírré tétetik, hogy a nagybányai kertületi kincstári munkások számára 1871. évi készletül 32,400 mérő 82 1/2 bécsi súlyú legfeljebb 15% tiszta rozsszal vegyített búzára, és 22,600 mérő 84 1/2 súlyú tengerire, úgy f. é. november és decemberi készletül 3000 mérő 84 1/2 súlyú tengerire f. é. szeptember 23-án a nagybányai m. kir. bányai-igazgatóságnál titkos ajánlatok útján árlejtés fogtartatni, — mely öszvegből: Nagybányára 16,700 mérő búza és 13,550 mérő tengeri Kapnikra 8800 " " 7800 " " Szttribuly, Bajucz és Oláláposra 6900 " " 4250 " "

leend szállítandó. Kínostárral szerződve volt, és szerződéstöröknek bebizonyult vállalkozók ajánlati tekintetbe nem vehetők. Földbirtokos urak és válalkozni szándékozók 10% bánatpénzzel ellátott ajánlatokkal az árlejtést megelőző napon azaz szeptember 22-én déli 12 óráig leendenek elfogadhatók, és hogy azok közvetlen a nagybányai m. kir. bányai-igazgatósághoz intézendők. A szállítási és egyéb szerződési feltételek Nagybanán, Szttribulyban és Kapnikon a gazdasági irodákban, úgy Szathmárt, Nagykárolyban, Décsen, Szamosújvártt és Kolozsvártt a városi hatóságoknál betekinthetők. Kerületi gazdasági hivatal által. Nagybanán 1870. augusztus 30-án.

HIVATALOS.

Első nyilvános magasabb kereskedelmi tanintézet

363 Bécsben, Praterstrasse 32. 5-12 A végzett hallgatók az egyéves önkéntesség kedvezményét élvezik a cs. kir. hadseregben a nélkül, hogy az önkéntes-vizsgák letételére köteleztetnének.

Beiratások szeptember 26-tól kezdve történnek. A tanítás október elején kezdődik. Október 2-kán kezdődik egy előkészítő tanfolyam a gyakorlati vasúti- és távirat-szolgálatot illetőleg. Évi jelentések az igazgatóság s minden könyvkereskedés által. PORGES KÁROLY, igazgató.

(13) (3-3) !! A hamisítás ellen óva intetik mindenki !! Cs. kir. szab. első amerikai és angol szab. általánosan kedvelt

Anatherin-szájviz

POP J. G. gyakorló fogorvos és szabadalom-tulajdonostól Bécsben, Stadt Bognergasse 2. E szájviz, megvizsgálva a bécsi orvosi egyetem és saját 20 évi gyakorlat által kitűnően hasznosnak bizonyult a száj minden kellemetlen büze ellen, valamint mű- és odvas fogaknak és gyökereknek elhanyagolt tisztítása egy a dohányzsg ellen. Felülmulhatlan szer ez: beteges könnyen vérzős, túdult lobbos foghús, súly, különösen tengeren utazóknál, csúszos és köszvényes fogbetegségekben, a foghús elválása és enyészeteiben, különösen az előhaladt életkorban, miáltal idő változásokor különös érzékenységgel áll be; szolgál a fogak tisztítására általában, szintűgy hasznosnak bizonyult a foghús rothadásnál, különösen megbecstülhetlen inogó fogaknál, oly baj, melyben annyira görvélyes szenvedni szokott: erősíti a foghúst s a fogakhoz való szilárdabb odaragzkodását eszközi; beteges fogakkal bírókat óvja fogfájás ellen, az igen gyakori fogkőképződéstől; a szájnak kellemes üdőség és hűvességet, valamint tiszta izlésképeséget kölcsönöz, minthogy abban a szívós nyálkát feloldozza, s így könnyebben eltávolítható, amiért is a szájiz-javításra behatással van. Egy palack ára 1 frt 40 kr. osztr. ért. Bepakolásért 20 kr.

Növényi fogpor. Tisztítja a fogakat olykép, hogy naponként használatát által nemcsak az általában oly kellemetlen fogú elváltoztatik, hanem a fogak máza is fehérség és szépségben fokozódik. Egy doboz ára 63 kr. osztr. ért.

Anatherin fogpászta. E fogpászta egyik legkényelmesebb fogtisztítóeszer, mivel semminemű az egészségnek ártalmas anyagot nem tartalmaz; ásvány alkatrészei a fogak zománcára hatnak anélkül, hogy azokat megtámadná, a pászta szerves vegytrészei pedig tisztítják azokat és valamint azok zománcát és a nyálkából élénkítik; a szájrészeket a bennelevő olajak frissítik; a fogak fehérsége és tisztasága is növekszik. Különösen ajánlíható az vizen s szárazföldön utazóknak, minthogy sem ki nem ömölhet, sem pedig a naponkénti nedves használat által el nem romlik. Egy szelence ára 1 frt 22 kr. osztr. ért.

Fogódom. Ezen fogódom azon por és folyadékból áll, mely az üres korhadt fogak kitömésére azért használtatik, hogy a fogak eredeti alakjai ismét helyreálltassanak, s hogy általa csontszű tovább terjedése megakadályoztassék, miáltal az életmaradékok továbbá összegyűjtése valamint a nyál és egyéb folyadékok, s a csontanyag továbbá megingása a fog inig (mitől a fogfájdalom származik) meggátoltatik. Egy tok ára 2 frt 10 kr. osztr. ért.

RAKTÁRAK ezen, kitűnő tulajdonságai miatt mindenütt, sőt Németország, Helvétzia, Török- és Angolország, Amerika, Holland, Belgium, Olaszország, Kelet és Dél-Indiában méltán érdemelt elismerésben részesült cikkek léteznek valódi és friss minőségben. Egy palack ára mint eddig 1 frt 40 kr. o. ért.

Kapható: Kolozsvártt: WOLFF J., Dr HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KÁRVÁZY J. Torván: Wolf gyógyszerész. Décsen: Krémer Sámuel. Deván: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Foltbert gyógyszer. Nagy-Ényeden: Oberth J. gyógyszer. M. Váradhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz. Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-Vásárhelyt: Nagy Jakab. Bözörmenyben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Seiner-Váralyán: Gerber gyógyszer. Szebenben: Sill Mih. Müller gyógyszer. Zóher, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. B. Missetacher. Beszterczen: Dietrich és Fleischer, Tergovits Ed. Nussbeck, Tectoris G. M. Nyir-egyházán: Bacsai B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balazsgyalván: Fülöp és társa. N.-Álmdson: Beck M. Gy.-Szt.-Miklóson: Mikó M. Sz.-Udearhelyt: Beczasi Em. Földvár: Temmer E. Bassóban J. v. Müller, gyógyszerész.

Kolozsvártt Stein J. Pesten Mach és Stein könyvkereskedésében kapható:

1870. XLII. törvényczikk A KÖZTÖRVÉNYHATÓSÁGOK rendezéséről.

Hivatalos kiadás. Ára 30 kr. A becsstelen. (L'Infame.) Irta Abaut Edmund. Francziából fordítva. 2 kötet. Ára 2 frt.

„Tértan.“ Br. Waldstätteni cs. kir. tábornoki ezredes hasonnemű német munkája után Irta Kránitz János m. kir. honvéd-főhadnagy. Ára 2 frt 50 kr.

Az 1870-ik évi törvények gyűjteménye. Hivatalos kiadás. I. füzet. I—XLVI. Ára 1 frt.

Német-magyar egyetemes hivatali műszotár.

(Deutsch-ungarische allgemeine amtliche Terminologie.) tekintettel a hivatali szakok minden ágazatára. Szerkesztette Kollonics László. Ára 3 frt. Fekete gyémántok. Regény öt kötetben. Irta Jókai Mór. Ára 5 frt.

A REJTÉLYES PÁRIS. PONSON DU TERRAIL regénye. I-ső rész: A szerelem bajnokai. 2 kötet. 2-ik rész: A párviadal szabadtűzesei. 2 kötet. Ára a négy kötetnek 4 frt.

Egyetemi Könyvtár Fundátia pentru Scoala BCI. Melléklet: Borza István üzleti hirdetésnéve

A Nagyvárad-kolozsvári vonal megnyitása. Magyar keleti vasút. A magyar keleti vasút Nagyvárad-kolozsvári vonala f. 1870 évi szeptember 7-én a közforgalomnak átadták. A menetrend, valamint az árszabások a szállítási egyéb határozmányok az illető falragaszközből láthatók. Pesten, 1870. szeptember hóban. A főigazgatóság.

Egy r. k. tanítónő kerestetik

Gyergó Szentmiklós mezővárosban állítandó növeveldehez, ki a magyar, németnyelvet, nőimunkát és zongora tanítását bírja. Évi fizetése: teljes ellátás és 250 ft. o. é. Ajánlkozásokat e hó 25-ig elfogad. JUHÁSZ KÁROLY, főeleml tanító s növevelde tulajdonos.

DITMAR RR. lámpa- és ércz-árak-gyára Bécsben

lámpa- és ércz-árak-gyára Bécsben tudája, miszerint új árjegyzékek kiadása megkezdett. Olcsóbb és jobb gyártmány mint minden versenyzőé. Ajánlatra méltó: Új és kitűnően szerkesztett Dittmar szabadalmazott-körben egőli, Jupiter-egők lapos bellel, Argandlámpa előállítására. A t. cz. közönség érdeklében, kérem tudomásul venni, hogy minden egők mellett gyárjegyet viselik.

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi uton gyógyít a nehezkor valódi orvos Dr. Kallisch O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse Nr. 45. Eddigileg 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg.

Zongora

eladó. Értekezhetni sétatérutca 10 sz. alatt.

Haszonberlet vagy végeladás.

Terdá mellett Mészkon az unitaria ekkleziának az Aranyos-vízén lévő négy kövű lisztelő malma, a jövő új-évtől kezdve, vagy mindjárt is, több évekre bérbe adatik, vagy esetleg kedvező feltételek mellett örök áron eladatik. A feltételek az ekkleziás gondnokánál láthatók.